

Un projecte de

Institut Català d'Ornitologia

Amb el suport de

Ocells
dels Jardins

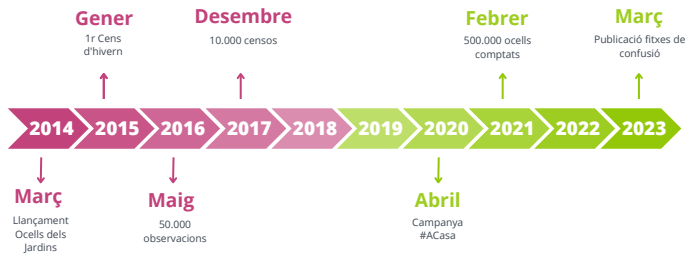
10 anys

del seguiment de primavera a
Ocells dels Jardins

2014 - 2023

UN VIATGE AL LLARG DE 10 ANYS

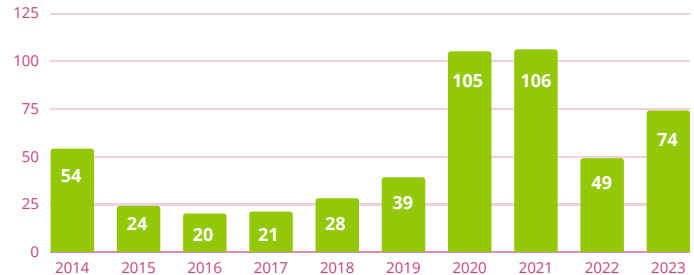

L'1 de març del 2014 l'ICO va posar en marxa el projecte Ocells dels Jardins. Amb aquesta iniciativa es pretenia, d'una banda, obtenir informació dels ocells urbans que es poden trobar en jardins i parcs, i de l'altra, oferir a tothom una eina molt adequada per iniciar-se en el món dels ocells. Els diferents projectes de l'ICO cobreixen el seguiment de totes les espècies d'ocells, però en el cas de les espècies urbanes, es quedaven una mica coixos. Per aquest motiu Ocells dels Jardins es presenta com el projecte ideal per omplir aquest buit d'informació. A més, el fet de poder observar les espècies d'ocells dels jardins o dels parcs urbans propers, fa que sigui el projecte ideal per als nous ornitòlegs.

Sabies que...

El projecte Ocells dels Jardins està inspirat en el projecte Oiseaux des jardins de la LPO i que pots accedir al seu portal amb el mateix usuari i contrasenya?

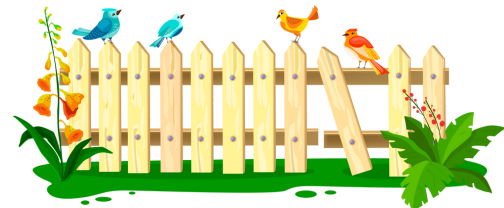
ELS SEGUIMENTS A LA PRIMAVERA

Nombre de jardins participants a cada seguiment de primavera

Cada any hi ha dues dates clau que s'han de tenir en compte per participar en el projecte: el darrer cap de setmana de gener, per als censos d'hivern i el darrer cap de setmana de maig, per als censos de primavera. L'any 2023 va fer 10 anys des del primer cens de

primavera. Durant aquests 10 anys, hem obtingut dades de 343 jardins diferents amb una mitjana de 54. L'any que vam rebre dades de més jardins diferents va ser el 2021, amb un total de 106.

MILLOREM OCELLS DELS JARDINS

El projecte va estar dissenyat, i així funciona de fet, en la major part de països europeus, per tal de tenir un bon coneixement dels ocells que viuen més a prop de les persones i, justament, aquí rau la seva utilitat. Hi ha algunes espècies que tenen bona part de la seva població dins o al voltant dels nuclis urbans i que, com ja es posa de manifest en el [darrer informe del projecte SOCC](#), no estan prou ben monitorades amb altres projectes de ciència ciutadana que l'ICO du a terme, majoritàriament, en ambients naturals.

Les dades que generem a Ocells dels Jardins poden ser molt útils com a complement de projectes més grans, com el programa de Seguiment d'ocells comuns de Catalunya (SOCC).

Per aquest mateix motiu i per poder donar encara més utilitat a les dades del projecte millorarem la metodologia de presa de dades durant les dues dates clau: el darrer cap de setmana de maig i el darrer de gener.

Com han de ser els censos de primavera i hivern a partir d'ara:

Només llistes d'entre 30 i 60 min.

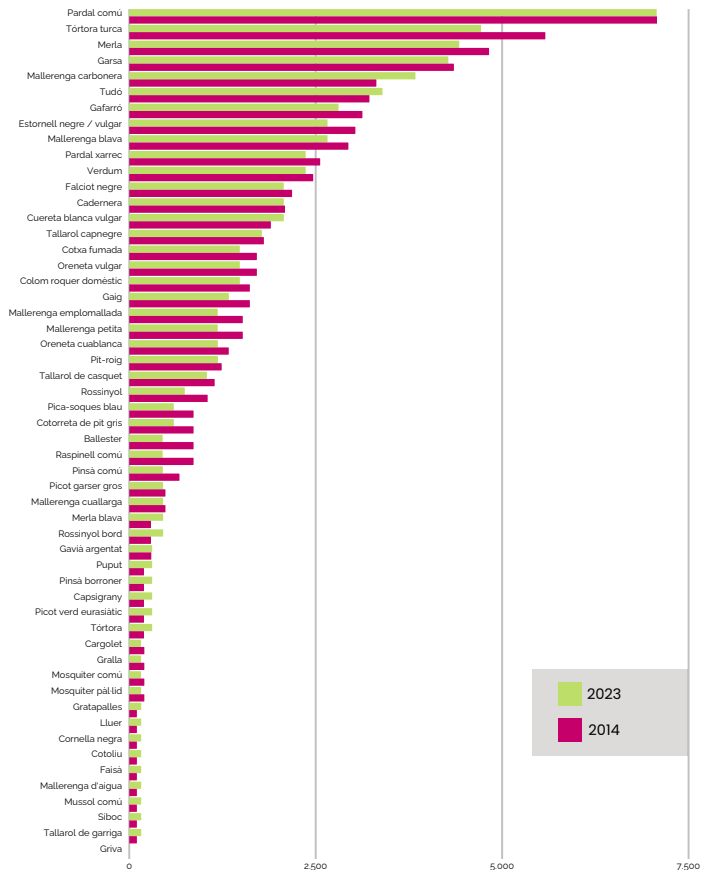

Fetes entre la sortida del sol i les 11h a la primavera o les 12h a l'hivern.

Feu sempre el mateix recorregut

PERCENTATGE DE LLISTES ON S'HA OBSERVAT CADASCUNA DE LES ESPÈCIES

Fem una ullada al

Verdum

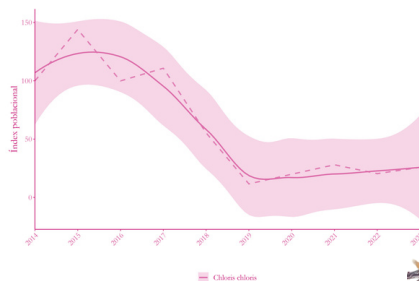
Chloris chloris

Canvi: -2

En el marc del projecte Ocells dels jardins aquesta espècie ha patit un declivi del 21% anual. En el conjunt del continent, la població d'aquesta espècie es va veure afectada, sobretot, per l'expansió de la tricomonosí aviària, una malaltia bacteriana que es va detectar el 2005 al Regne Unit, que va tenir en les menjadores de jardins una font important de contagi, i que es va propagar a bona part del centre i nord d'Europa causant una gran mortalitat sobretot de verdums, però també de pinsans i, marginalment, d'altres ocells visitants habituals de jardins. No es coneix l'afectació d'aquesta malaltia a Catalunya, per la qual cosa la davallada que mostren l

les dades d'OdJ podrien estar causades per altres factors, com ara l'expansió de la superfície arbrada en detriment dels espais oberts, o la captura d'exemplars per al seu comerç com a ocells de gàbia, tot i estar prohibida des de 2006. En el context europeu (PECBMS), la davallada en el període 2012-21 va ser gairebé del 2%, però, contràriament, les dades dels censos de primavera del programa SOCC mostren una tendència oposada amb un increment anual del 2%, per la qual cosa, sembla que aquesta tendència negativa és més evident en ambients urbans i periurbans que no pas pel conjunt del territori.

Fem una ullada al

Tudó

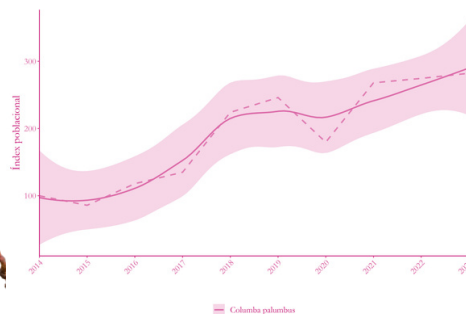
Columba palumbus

Canvi: +2

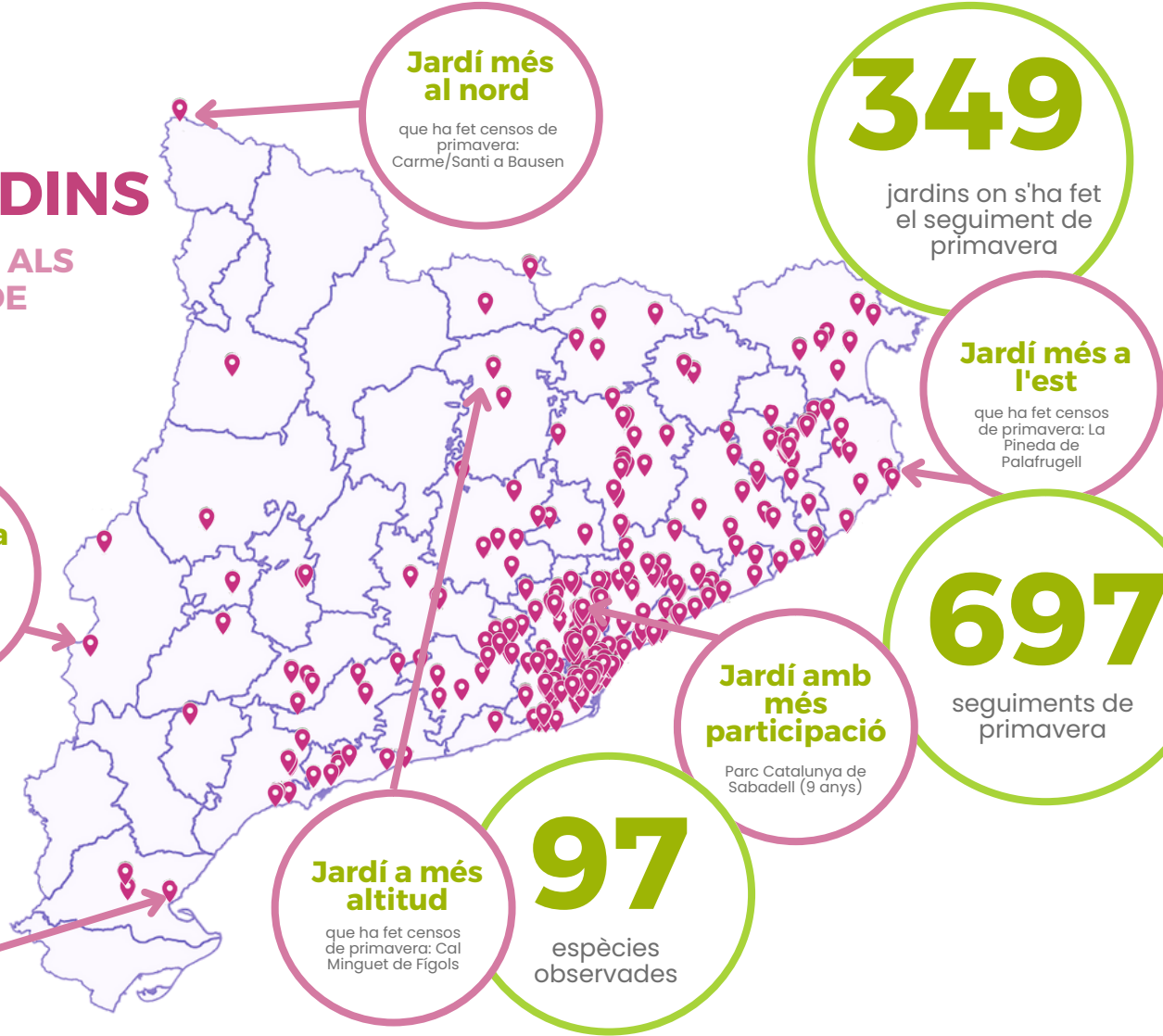
És un colom que tradicionalment ha estat considerat propi d'ambients forestals, en contraposició al colom roquer domèstic, molt més associat a nuclis urbans. A Catalunya, en els darrers anys, el tudó ha mostrat un increment, tant pel que fa a la seva població, com en la seva àrea de distribució. Així, en les darreres dècades, aquesta espècie ha experimentat un augment destacable, per exemple, a l'àrea metropolitana de Barcelona –zona on es concentren bona part dels jardins associats al projecte–, alhora que ha esdevingut un ocell cada cop més present en parcs i jardins urbans. Aquest fet és conseqüència de que el tudó

ha après a aprofitar recursos d'origen antròpic, com ara les menjadores instal·lades en alguns jardins. Com no podria ser d'altra manera, els resultats obtinguts en els censos de maig del projecte Ocells dels jardins, no fan més que corroborar aquesta situació. S'ha obtingut un augment anual de gairebé el 15% en el període 2014-23, força més alt que el registrat en els censos de nidificants del programa SOCC (4%) –tot i que puja fins al 7% si tenim en compte únicament els itineraris urbans– i encara més alt que l'obtingut per al conjunt d'Europa en el període 2012-21 (PECBMS), que es va situar només algunes dècimes per damunt del 2%.

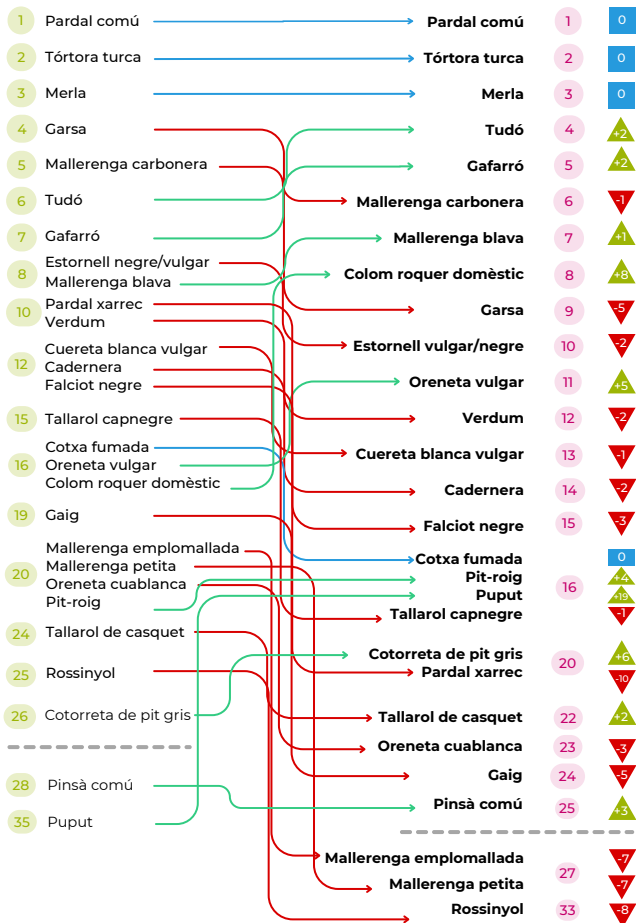
ELS JARDINS

PARTICIPANTS ALS SEGUIMENTS DE PRIMAVERA

2014 Espècies

Espècies 2023 Canvi

EL FUTUR DEL PROJECTE

Els anys 2024 i 2025 seran molt rellevants per al futur d'OdJ, ja que estem decidits a facilitar que aquest projecte de base entri als centres educatius. Volem ser-ne molts més, i per això prepararem els materials didàctics que calgui, per fer la tasca del personal docent més senzilla i per engrescar l'alumnat a participar-hi. Venen anys de vaques grasses per a Ocells dels jardins i estem molt engrescats amb el futur del projecte.

AGRAÏMENTS

És impossible donar les gràcies a tots els qui heu participat, des de l'any 2014, en el projecte Ocells dels jardins, un per un, però cal que sapigueu que la vostra contribució té un valor incalculable. I com més jardins, patis i balcons se sumin al projecte, més valor tindran les observacions de cadascú. És una tasca col·lectiva, d'equip, i només esperem que des de la humilitat, els qui gestionem OdJ us puguem retornar, en la mesura del possible, tot l'esforç que feu en benefici dels ocells. Moltes gràcies a tothom.

